

Andreas Daniel Habichhorst

**Programma qvo post discursum de Salariis-Proff. uti & Serenissimi Ducis
Mekelb. Regentis, Salaria Professorum Suorum Ducalium Clementissime nuper
augentis, Munificentia Lectiones Publicas Biblicas, qvibus Synopsis & Connexio
Biblicarum V.T. Historiarum, pro majori Scripturarum intellectu, per Tabulas &
Notas ... ad d. 7. Maji ... In Auditorio Domestico ...**

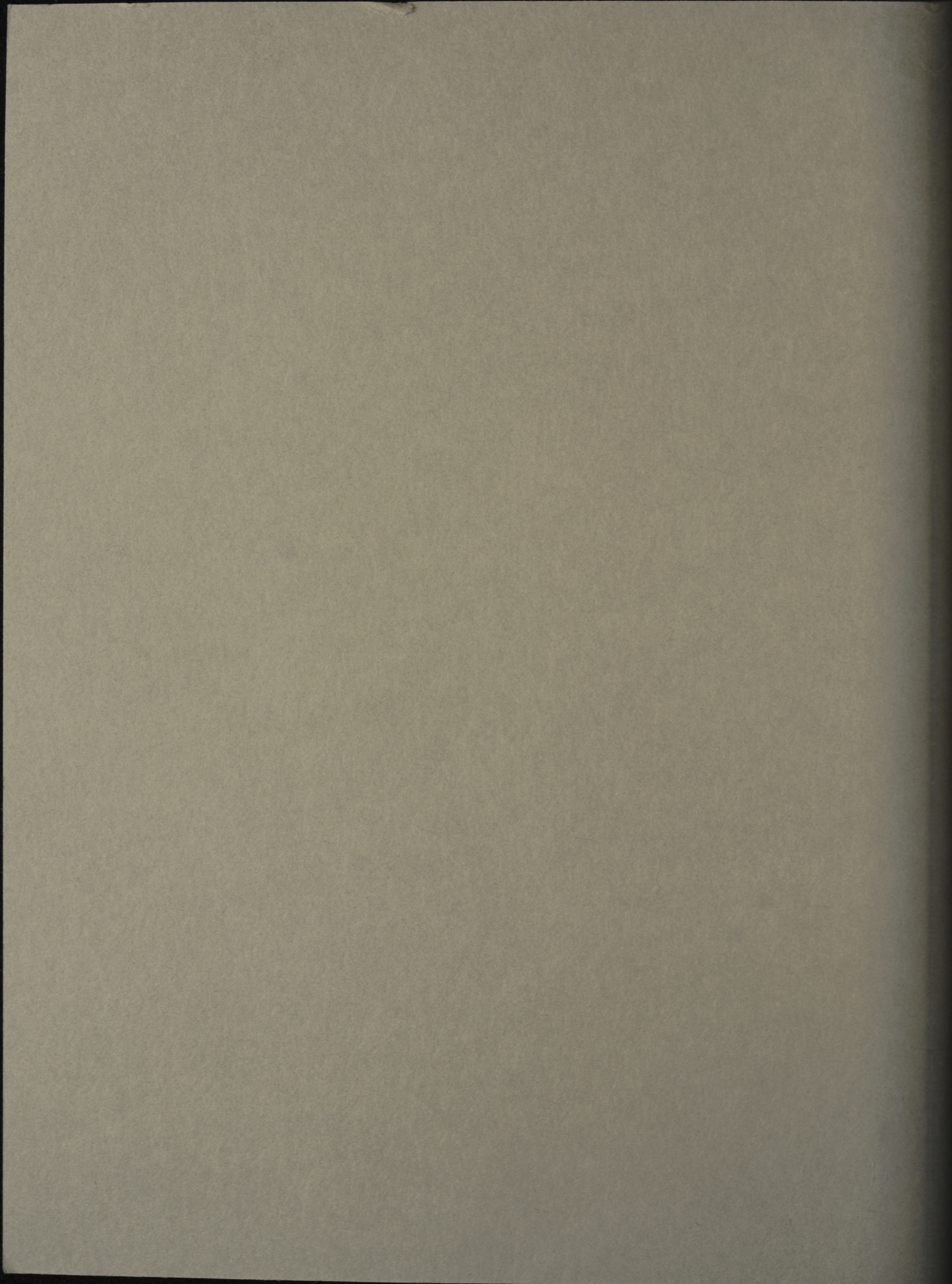
Rostochii: Typis Nicolai Schwiegerovii, [1703?]

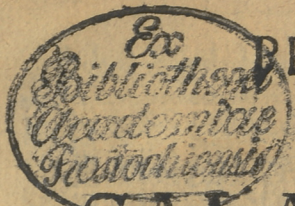
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn862525276>

Druck Freier Zugang

MK - 7975 1

PROGRAMMA

quo
post discursum
de

SALARIIS-PROFF.

uti &

SERENISSIMI DUCIS
MEKELB. REGENTIS,

SALARIA PROFESSORUM SUORUM DUCALIUM

Clementissimè nuper augmentis,

MUNIFICENTIA
LECTIONES PUBLICAS
BIBLICAS,

quibus

SYNOPSIS & CONNEXIO
BIBLICARUM V. T. HISTORIARUM,

pro majori Scripturarum intellectu,

per

TABULAS & NOTAS,

Varia Bibliorum V. T. dubia, scitu perquam jucunda ac necessaria, solventes,
per astatem hanc D. V. horâ IX. mat. facta ad d. 7. Maji initio,

In Auditorio Domestico,

fideliter tradentur,

Indicit, ad easque

LECTISSIMOS S. THEOL. CONSECRANEOS

humanissimè invitat

ANDR. DAN. HABICHHORST,

S. Th. D. ejusque PP. & Seren. Ducis Mekl. Consiliarius Consist. nec non FCTis
Theol. & Collegii Ducalis totiusque Academiæ Senior hodieque Decanus.

ROSTOCHII, Typis NICOLAI SCHWIEGEROVII, Ampl. Senat. Typogr.

*Mk-79751**

PROGRANNA
post. illustrat.
ST. ALARIS-PROFESSOR
SERENISSIMI DUCIS
MEICEL BRACHENTIS
SALVA. PROFESSOR. ABOUM. HONOR. IN
MUNICIPALIA
LECTIONES PUBLICAS
BIBLIOTHECA
STUDIOSIS & CONNEXIO
BIBLIOTHECA
TABULAS & NOTAS
Lecturas & Notas
Lecturas & Notas
Lecturas & Notas
Lecturas & Notas

Alaria deberi Professoribus publicè
in Academia docentibus, publicâ
constitutione provisum est. Ita e-
nim Constantinus Imperator l. Medi-
cos 6. Cod. de Profess. & Medicis:
Mercedes etiam eiu (Professoribus) Lib. 10.
& salaria reddi jubemus, quo facilius Tit. 52
studiis liberalibus & memoratis artibus
multos insituant. Cui Cæsareæ con-

stitutioni succurrit Papalis in Jure Canonico, & quidem
in Clementinis capitulo 1. de Magistris, ubi *Clemens V.* Lib. 9.
Papa in fin. quibus, inquit, in Romana Curia legentibus per Tit. 6
sedem Apostolicam, in studiis verò Parisiensi, per Regem Fran-
cia: in Oxoniensi per Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ ac Walliæ: in
Bononiensi per Italia: In Salamantino per Hispaniæ Prelatos,
Monasteria, capitula, conventus, collegia exempta & non ex-
empta & Ecclesiarum rectores, in stipendiis competentibus vo-
luntus provideri: Contributionis onere singulis juxta faculta-
tum exigentiam imponendo. Privilegiis & exemptionibus qui-
buscunque contrariis nequaquam obstantibus, quibus tamen
nolumus quoad alia præjudicium generari. Hactenus Im-
perator & Papa pro salariis Professorum in Academiis
) 2 legent-

legendium satis rectè. Academia enim sunt Ecclesie & Reip. seminaria, ex quibus & Ecclesie Doctores & Reip. prodeunt Gubernatores, Senatores, Judices & similes, sine quibus salva esse Respublica nequit. Proinde summa hinc cura merito adhibetur, ne Ecclesia & Respublica neglectis Professoribus salariisque subtractis detrimentum capiat. Salaria enim sunt quasi sanguis & vita docentium. Occidit qui illa denegat & subtrahit.

Equidem nonnulli existimant, ordinariis non opus esse salariis, eò quòd ab Auditoribus quoque Studiosis præmia Professoribus exhibeantur. Sed objectio nauci est: Aliud enim salarium esse, & aliud didacticum, quis ignorat? Scilicet posterius pro privato & extraordinario offertur studio: nec iniquum est inde præmium suppetere, in quo laboratur. Hoc autem non attento nihilominus pro publicis quoque & ordinariis laboribus sufficiens constituendum est salarium. Quid? quòd multi ex Auditoribus Professorum satis ingrati deprehenduntur. Multos quoque ingratißimos contra leges publicas ex Academia discedere, Professoribus non valedicentes, nec gratias agentes, nec honorarium offerentes, sic satis experimur. Sed tamen ab ingratis quoque Discipulis pro studio tali privato Doctores exigere honorarium posse tradit *Grænovius* ad l. 1 §. 4. & 5. ff. de extraord. cognit. n. 2. *magnum enim, inquit Tit. 12. ille, non est, si Professores vicissim accipiant, quæ ad vitæ hujus necessitatem pariter ac tuendam dignitatem pertinent, cum discipulis conferunt ea quæ ad vitam attinent meliorem, cumque rem inestimabilem seminaverint, non inhonestè laboris præmium & honorarium ab ingrato postulant, cujus commodis insudarunt.* Conf. *Bardili* Jcti Tubing. Disp. Inaug. de salariis, Resp. *Hermanne Suedero*,

Si

Si verò etiam de quantitate & qualitate salariorum
qvæstio movetur, statuendum est, talia Professoribus
præstanda esse salaria, qvæ non tantum ad vitæ necessa-
ria sufficere, sed & ad honorem illorum pertinere viden-
tur, ut eò facililùs ad munus illud viri præstantes do-
ctioresqve alliciantur. Argtm. l. 12. §. 3. ff. de admi-
nistr. & periculo tut. Limnæus Tom. 3. Jur. publ. lib. 8. ^{Lib. 26.}
c. 3. n. 20. Laudanda hac in re Principum qvorundam & ^{Tit. 7.}
Rerumpubl. munificentia est, qvæ ampla satis Professo-
ribus suis stipendia constituerunt. In multis tamen locis
Professores heu! naturam imitari coguntur, qvæ paucis
dicitur contenta. Inde non rarò fieri videmus, ut in fa-
ta concedentes, famam quidem quandoqve sibi, liberis
verò & Conjugibus ut plurimum famem relinqvant, præ-
sertim nostris temporibus, qvibus sanè mutato tempo-
rum feliciorum statu eò perventum est, ut etiam centum
imperiales, qvæ majora olim visa sunt stipendia, hodie
inter mediocria connumerari non mereantur, cum an-
nona & omnes propemodum expensæ in triplum excre-
verint. Quod si ergo salaria adeo sunt exigua, ut Pro-
fessores nec pro dignitate nec decenter munus sustinere
suum possint, Principis & Patronorum est, illa augere.
Paria enim sunt non habere salarium & habere salarium
minus sufficiens & incongruum. Imo & Principum &
Patronorum dignitati non congruit, sinere Officiales ac
Professores suos in paupertate vivere, sed eò potius in-
tentos esse decet, ut Officiales ac Professores, illis atqve
DEO & Ecclesiæ inservientes, quotannis summam ali-
quam reponere in arca possint, qvâ vel suæ senectuti
vel posteritati consulant, *ne post gloriosos labores egeni
cogantur exire*, qvæ ultima verba *Justiniani* sunt l. per
hanc

Lib. 2. hanc legem 7. §. 4. C. de Advoc. diverforum Judicum.
Tit. 8. Nullus enim est tam vilis mercenarius dietim operas locans suas, qui præter, id quod in se suosque alendos impendit, nolit etiam mercedis partem superesse, quod ex Menochio inter alia allegat *Bardilus*, Jctus Tübing. in Disp. dictâ Inaug. de *salariis*.

Dignis ergo perpetuisque præconiis evehenda est Serenissimi Ducis nostri Regentis DN. FRIDERICI WILHELMII, Academiae hujus nostræ Patroni & Cancellarii Magnificentissimi, Principis ac Domini nostri longè clementissimi providentia & munificentia, laudandaque semper sunt saluberrima Dominorum Consiliariorum consilia, quibus tandem eò felicitatis resprocessit, ut Serenissimus post combinationem Ducatum Meklenburgensium, nempe Sverinensis & Gultroviensis, in honorem lupremi rerum omnium Moderatoris, Regnorumque & Principatuum translatoris, & in Academiae hujus suæ incrementum, & consequenter Civitatis quoque hujus, jam Residentiæ suæ (ceu loquuntur) commodum, clementissimè & laudatissimè nobis Professoribus suis Ducalibus, qui maximam partem hucusque per tot annos sufficienti salario destituimur, augmentum mille imperialium, quotannis inter nos distribuendorum, nuper constituere decrevit; Antiquitus enim constituta nobis salaria (quæ tunc temporis quidem majora sunt visa; nunc vero ne mediocrium quidem titulum merentur) tantopere defecerunt, ut Fiscus Collegii Ducalis nostri huic vel illi Professorum, qui fortè triginta annos & quod excurrit munere Professoris funguntur, plusquam bis mille thalerorum debeat. Cumque etiam decretum ac promissum illud suum de augendo Professorum suorum salario, Serenissimus nuper
rimè

rimè Mense Aprili, adeoque brevi ante optatissimum in hanc urbem adventum, (ubi jam per DEI gratiam Ducalis sedes est) executioni dare perquam clementer cœperit, non possumus non benignissimam Serenissimæ Celsitudinis suæ clementiam agnoscere, precibusque DEUM venerari quotidianis, ut longævâ Serenissimum vitâ & regiones ejus omni benedictione coronet, sperantes fore, ut in cœteris quoque ad felicem Academiæ statum pertinentibus providere nobis paternè non gravetur.

Cum verò idem Serenissimus Dux noster in rescripto quoque suo, quo de salariis Professorum augendis certiores Nos fecit, meritò abs nobis Professoribus suis requirat, ut non tantùm *Circulares* mox *Disputationes* per omnes habeamus Facultates; sed præter has jure etiam suo exigat, ut *Lectionibus publicis* Studiosæ juventuti præcipueque illis, qui pretiosa quorundam Collegia argento redimere non valent, sedulo & fideliter commodemus, & officio quisque suo, ceu decet, fungatur, illudque legibus tam divinis quam Cæsareis & Acad. statutis consentaneum sit, facere non possumus, quin mandati hujus rationem obsequentissimi habeamus: Siquidem & *Disputationes* sic dictas *Circulares* propediem ordimur, Respondentibus Studiosis D. d. provisiuri, ut maximam partem gratis has habere *Disputationes* queant. Ad me quod attinet, cum DEO ad *publicas* quoque *lectiones crastina luce*, superatis quibusdam impedimentis, *hora IX. mat.* quæ mea Senioris Theologi est, in statutis tam Acad. quam FCtis meæ antiquitus præstituta, & quidem commoditatis ergo in *Auditorio meo domestico* revertar, & sepositis hac vice commentationibus meis *in classica V. T. Loca*, partim *Articulos fidei* probantia, partim iisdem ab Adversariis perperam

perperam opposita , juxtaqve seriem locorum Theologicorum, à B Königio observatam, disposita & hætenus ex fonte quoad sensum & usum tam Topologicum quam Homileticum superioribus annis à me exposita, præsentis æstate alia publicitus pro majori scripturarum V. T. intellectu proponam, quæ Rubrica designat, ita ut materiam hanc ante hiemem, brevi post Michaelis diem, D. V. absolvam.

Cum verò Auditor excitet studium, publico hoc programmate Nobilissimos Dominos Studiosos ad frequentem sedulamque auscultationem, quæ decet humanitate invito, omnem daturus operam, ne temporis infumti quemquam pœniteat, nec ultra præfinitum tempus hæ lectiones Biblicæ protrahantur. Adeste frequentes DEO quæ commendati feliciter valete ! PP. Rostochii, Dominica Cantate, quæ 6. Maji dies est, Anno 1703.

rimè Mense Aprili, adeoque brevi ante optatissimum in hanc urbem adventum, (ubi jam per DEI gratiam Ducalis sedes est) executioni dare perquam clementer cœperit, non possumus non benignissimam Serenissimæ Celsitudinis suæ clementiam agnoscere, precibusque DEUM venerari quotidianis, ut longævâ Serenissimum vitâ &

the scale towards document

ius omni benedictione coronet, sperantes fore, his quoque ad felicem Academiæ statum pertrovidere nobis paternè non gravetur.

verò idem Serenissimus Dux noster in rescripte suo, quo de salariis Professorum augendis Nos fecit, meritorè abs nobis Professoribus suis ut non tantum *Circulares* mox *Disputationes* perbeamus Facultates; sed præter has jure etiam ut *Lectionibus publicis* Studiosæ juventuti prælis, qui pretiosa quorundam Collegia argente non valent, sedulo & fideliter commodemus, visque suo, ceu decet, fungatur, illudque legibus quam Cæsareis & Acad. statutis consentanere non possumus, quin mandati hujus ratioventissimi habeamus: Siquidem & *Disputationes Circulares* propediem ordimur, Respondentosis D. d. proviluri, ut maximam partem gratere *Disputationes* queant. Ad me quod attinet, ad *publicas* quoque *lectiones crassina luce*, superdsam impedimentis, *hora IX. mat.* quæ mea neologi est, in statutis tam Acad. quam FCtis vitus præstituta, & quidem commoditatis errorio *meo domestico* revertar, & lepositis hac entationibus meis *in classica V. T. Loca*, partim dei probantia, partim iisdem ab Advertiseris perperam

